# LATAK-D.17065-S1/05/11.2024
# Produktu, procesu un pakalpojumu sertificēšanas institūciju akreditācijas shēma

## Saturs

I Akreditācijas kritēriji....2
II Akreditācijas sfēras noformējums....2
III Iesniedzamie dokumenti....3
IV Institūcijas uzraudzības kārtība un lēmuma pieņemšana....4
V Institūcijas novērtēšanas un akreditācijas kārtība....4
VI Praktiskās darbības novērtēšanas politika....5
VII Paziņotās institūcijas statuss....6
Izmaiņu reģistrs....7

---

Autortiesības un pamatprincipi

LATAK dokumenta aktualizētā versija pieejama **www.latak.gov.lv** oficiālajā tīmekļvietnē. LATAK publicēto dokumentu piemērošana ir obligāta LATAK darbiniekiem, iesaistītajiem vērtētājiem un ekspertiem, LATAK akreditētajām atbilstības novērtēšanas institūcijām.

Dokumenta teksts var būt tulkots citās valodās. Latviešu valodas teksts tiek uzskatīts par pamattekstu.

Papildu informācija

Uzziņas par LATAK dokumentiem var saņemt LATAK birojā. Šo dokumentu aizliegts pavairot tālākpārdošanai.

## I Akreditācijas kritēriji

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93;
- Likums "Par atbilstības novērtēšanu";
- Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra noteikumu Nr. 754 "Atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanas, akreditācijas un uzraudzības noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 754);
- Ministru kabineta 2022. gada 25. oktobra noteikumi Nr. 666 "Valsts aģentūras "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" maksas pakalpojumu cenrādis";
- Ministru kabienta 2013. gada 3. decembra noteikumi Nr. 1376 "Kārtība, kādā izveido paziņošanas komisiju, kā arī kārtība, kādā komisija pieņem lēmumu un paziņo Eiropas Komisijai par atbilstības novērtēšanas institūcijām, kas veic atbilstības novērtēšanu reglamentētajā sfērā";
- LVS EN ISO/IEC 17065:2013 "Atbilstības novērtēšana. Prasības institūcijām, kas sertificē produktus, procesus un pakalpojumus (ISO/IEC 17065:2012) (turpmāk - standarts);
- LVS EN ISO/IEC 17067:2013 "Atbilstības novērtēšana. Produktu sertifikācijas pamatprincipi un vadlīnijas produktu sertifikācijas shēmām (ISO/IEC 17067:2013)";
- EA-2/17 M:2020 EA Document on Accreditation for Notification Purposes (EA-2/17 M:2020 EA dokuments par akreditāciju paziņošanas nolūkos);
- EA-6/02 M: 2013 EA Guidelines on the Use of EN 45 011 and ISO/IEC 17021 for Certification to EN ISO 3834 (EA vadlīnijas par EN 45 011 un ISO / IEC 17021 izmantošanu sertificēšanai atbilstoši EN ISO 3834);
- EA-3/12 M: 2020 EA Policy for the Accreditation of Organic Production Certification (EA bioloģiskās ražošanas sertifikācijas akreditācijas politika);
- EA-1/22 A-AB: 2020 EA Procedure and Criteria for the Evaluation of Conformity Assessment Schemes by EA Accreditation Body Members (EA procedūra un kritēriji atbilstības novērtēšanas shēmu novērtēšanai, ko veic EA akreditācijas struktūras dalībnieki);
- IAF MD4:2023 "IAF mandatory document for the use of information and communication technology (ICT) for auditing/assessment purpose";
- IAF MD 25:2023 Criteria for Evaluation of Conformity Assessment Schemes;
- LATAK-D.008 "Akreditācijas procedūras";
- LATAK-D.011 "Noteikumi par nacionālās akreditācijas zīmes, atsauces uz akreditāciju un EA MLA lietošanu".

## II Akreditācijas sfēras noformējums

Valsts aģentūras "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" (turpmāk - LATAK) tīmekļa vietnē www.latak.gov.lv pieejama Pieteikuma veidlapa (F.003), kura ietver arī informāciju par pieteikto akreditācijas sfēru (veidlapas 6. pielikums).

Akreditācijas sfēras noformējums satur informāciju par:

- 1. kolonnā: Sertificēšanas objekts;
- 2. kolonnā: Sertificēšanas shēma, piemēram, sistēma 1; 1+; 2+ saskaņā ar ES Regulā Nr. 305/2011 noteiktajām prasībām; ES tipa pārbaude, u.c.;
- 3. kolonna: Normatīvie dokumenti, standarti, metodes – Latvijas Republikas Ministru kabineta apstiprinātie normatīvie dokumenti, Eiropas Savienības reglamentējošie dokumenti vai citi reglamentējoši dokumenti, standarti, standartizētas tehniskās specifikācijas, produktu sertificēšanas institūcijas metodes vai procedūras nosaukums un tā apstiprināšanas datums.

Akreditēto Produktu, procesu un pakalpojumu sertificēšanas institūciju (turpmāk - Institūcija) akreditācijas apliecība, t.sk., akreditācijas sfēra tiek publicētas LATAK tīmekļa vietnē www.latak.gov.lv .

## III Iesniedzamie dokumenti

Institūcija iesniedz LATAK **akreditācijas procesa uzsākšanai** nepieciešamos dokumentus (veidlapa F.002.S1), kas norādīti LATAK tīmekļa vietnē www.latak.gov.lv sadaļā Produktu sertificēšanas institūcijām, kā arī aizpildītu veidlapu -

- F.003 Pieteikums (t.sk., 6. pielikums);
- F.003.S1 Informācija par produktu sertificēšanas institūciju.

Pēc akreditācijas iegūšanas **uzraudzības procesa nolūkos** Institūcija pirms uzraudzības īstenošanas iesniedz šādas attiecīgi aizpildītas veidlapas un nepieciešamos dokumentus:

- F.003 Pieteikums un veidlapai pievienoto 6. pielikumu (akreditācijas sfēra), ja akreditācijas sfērā veiktas izmaiņas, kopā ar iesniegumu par sfēras sašaurināšanu vai paplašināšanu;
- F.020.S1 Informācija par produktu sertifikācijas institūciju;
- izsniegto sertifikātu saraksts;
- dokumentētā pārvaldības pārskate par iepriekšējo periodu;
- informācija par auditoru un tehnisko ekspertu kompetences jomām atbilstoši sertifikācijas shēmām un tehniskajām jomām;
- attiecīgās sertifikācijas shēmas;
- veiktās izmaiņas pārvaldības sistēmas dokumentācijā (aktuālā pārvaldības sistēmas rokasgrāmata vai aktualizētās tās daļas);
- Institūcijas pārvaldības sistēmas dokumentu saraksts.

Pirms sertifikācijas praktiskās darbības demonstrācijas, Institūcija iesniedz LATAK atbilstošo dokumentāciju:

- informācija par klientu;
- audita/vērtēšanas plāns, paraugu atlases plāns, sertifikāts (ja pieejams);
- piedāvājums vai sertifikācijas līgums;
- klienta dokumentācijas analīzes pārskats un/vai iepriekšējā re-/sertifikācijas vai uzraudzības audita pārskats;
- Institūcijas auditoru/ekspertu CV un kvalifikācijas izvērtējums pa klienta darbības tehniskajām jomām/ shēmām;

- Institūcijas sertifikācijas procedūra;
- audita dokumentācija (audita ziņojums, audita neatbilstības) pēc audita.

Iesniedzamā dokumentācija var mainīties ievērojot sertifikācijas shēmas specifiku.

Noslēdzoties akreditācijas ciklam (pieciem gadiem), **atkārtotās novērtēšanas procesa īstenošanai** Institūcija 4 (četrus) mēnešus pirms akreditācijas cikla beigām iesniedz LATAK aizpildītu veidlapu - F.003 Pieteikums, t.sk., šīs veidlapas 6. pielikumu (akreditācijas sfēra).

Pirms atkārtotās novērtēšanas procesa īstenošanas Institūcija papildus iepriekš minētajiem dokumentiem iesniedz dokumentus kādi tiek pieprasīti pirms uzraudzības vizītes.
Detalizētāka dokumentu iesniegšanas un izskatīšanas kārtība noteikta LATAK-D.008 dokumentā "Akreditācijas procedūras", kas pieejams LATAK tīmekļa vietnē www.latak.gov.lv.

## IV Institūcijas novērtēšanas un akreditācijas kārtība

Novērtējot Institūciju kompetenci un spēju veikt produktu, procesu un pakalpojumu sertificēšanu atbilstoši akreditācijas kritēriju prasībām, LATAK ievēro vispārīgos novērtēšanas un uzraudzības principus, kas noteikti dokumentā LATAK-D.008 "Akreditācijas procedūras".

Atbilstoši Noteikumu Nr. 754 10. punktam, LATAK slēdz līgumu un uzsāk Institūcijas novērtēšanas procesu pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas.
Pēc visu nepieciešamo dokumentu un samaksas par attiecīgo novērtēšanas procedūru atbilstoši līgumam saņemšanas, LATAK uzsāk Institūcijas novērtēšanas procesu. Sākotnējā novērtēšanā tiek vērtēta Institūcijas atbilstība Standarta prasībām, reglamentētajā sfērā atbilstība Standarta un attiecīgās jomas specifiskajām normatīvā regulējuma prasībām.

Pēc Institūcijas novērtēšanas tiek pieņemts akreditācijas lēmums atbilstoši Noteikumu Nr. 754 19. punktā un dokumentā LATAK-D.008 "Akreditācijas procedūras" noteiktajai kārtībai.

## V Institūcijas uzraudzības kārtība un lēmuma pieņemšana

Akreditēto Institūciju uzraudzības procesam, atbilstoši Noteikumu Nr. 754 12. punktam tiek izstrādāta sertificēšanas institūcijas novērtēšanas programma visam akreditācijas ciklam (veidlapa F.057 – praktiskās darbības novērtēšana; veidlapa F.047 – pārvaldības sistēmas novērtēšana). Akreditācijas cikla ietvaros LATAK novērtē Institūcijas atbilstību Standarta vai reglamentētajā sfērā Standarta un jomas specifiskā normatīvā regulējuma prasībām visās akreditācijas sfērās.

Tāpat akreditācijas cikla ietvaros tiek novērtēta Institūcijas praktiskās darbības atbilstība Standarta prasībām, reglamentētajā sfērā atbilstība Standarta un jomas specifiskajam normatīvajam regulējumam. Uzraudzības vērtēšanas tiek veikta reizi 12 (divpadsmit) mēnešos. Akreditēto sertificēšanas institūciju uzraudzības periodiskums var tikt pagarināts līdz 18 (astoņpadsmit) mēnešiem, balstoties uz veikto riska novērtējumu.

Kārtība kādā tiek pieņemts lēmums par sertificēšanas institūcijas uzraudzības rezultātiem noteikts dokumentā LATAK-D.008 "Akreditācijas procedūras", kas pieejams www.latak.gov.lv.

## VI Praktiskās darbības novērtēšanas politika

Sākotnējās novērtēšanas vai sfēras paplašināšanas procesa ietvaros Institūcijai jāspēj nodemonstrēt LATAK novērtēšanas grupai tās veiktās sertificēšanas darbības, kuras pieteiktas akreditācijai. Atsevišķos gadījumos tās var tikt demonstrētas pēc akreditācijas iegūšanas noteiktā termiņā pie Institūcijas pirmā klienta (piemēram, reglamentētajā sfērā, paziņotajā jomā). Minētais papildnosacījums nevar pārsniegt 18 (astoņpadsmit) mēnešus no akreditācijas sfēras piešķiršanas. Ja norādītajā termiņā netiek LATAK nodrošināta Institūcijas praktiskās darbības novērtēšana, LATAK pieņem lēmumu Institūcijai apturēt akreditāciju attiecīgajā sfēras daļā līdz 6 (sešiem) mēnešiem vai līdz brīdim, kad tiek nodrošināta praktiskās darbības demonstrācija. Ja Institūcija nespēj šo 6 (sešu) mēnešu laikā, kad Institūcijai apturēta akreditācijas attiecīgās sfēras daļā, nodrošināt tās praktiskās darbības demonstrāciju, LATAK pieņem lēmumu sašaurināt Institūcijai akreditāciju vai atcelt akreditāciju (gadījumos, kad Institūcijai ir tikai 1 (viena) akreditācijas joma).

LATAK izstrādā Institūcijas praktiskās darbības demonstrācijas programmu (veidlapa F.057), paredzot, ka tās akreditācijas cikla laikā tiek novērtēta Institūcijas kompetence un spēja veikt attiecīgas atbilstības novērtēšanas darbības (praktiskās darbības novērtēšana vai aizstāt ar citām alternatīvām metodēm, piemēram, tehniskās intervijas ar jomā pilnvarotajām personām, praktiskās darbības simulācija ar tehniskiem uzdevumiem) (Noteikumu Nr. 754 12. punkts). Izstrādāto programmu var attiecīgi mainīt, balstoties uz veiktās novērtēšanas rezultātiem, kā arī ņemot vērā identificētos riskus un saņemto informāciju, piemēram, personāla mainība, likumdošanas izmaiņas, sūdzības, tehniskās jomas attīstība. Sagatavojot Institūcijas praktiskās darbības novērtēšanas programmu (veidlapa F.057), jāņem vērā arī attiecīgo piemērojamo normatīvo aktu prasības.

Attiecībā uz būvizstrādājumu sertificēšanas jomu, tiek ņemts vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 305/2011 (2011. gada 9. marts), ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK Dokuments attiecas uz EEZ IV pielikuma 1. tabulā norādītā informācija, kā rezultātā praktiskās darbības novērtēšana vai alternatīvo novērtēšanas metožu izmantošana (sk. augstāk), tiek īstenota pēc minētās tabulas sadalījuma (no katra jomas koda vismaz viena būvizstrādājuma sertificēšanas procesa novērtēšana akreditācijas cikla laikā).

LATAK novērtēšanas grupas pēc Institūcijas demonstrētās praktiskās darbības novērtē šī sertifikācijas procesa dokumentētos rezultātus (protokolu, sertifikātu, pārskatu, ziņojumu). Attiecīgie dokumenti jāiesniedz LATAK novērtēšanas grupai izvērtēšanai pēc novērtēšanas vizītes, savstarpēji vienojoties par iesniegšanas termiņiem, ja tos nav iespējams novērtēt praktiskās demonstrācijas laikā.

## VII Paziņotās institūcijas statuss

Ja Produktu sertificēšanas institūcija pretendē vai jau darbojas arī kā paziņotā institūcija (*notified body*), tad LATAK novērtēšanas grupai jāvērtē tās atbilstības reglamentējošo normatīvo dokumentu prasībām un dokumenta EA-2/17 M:2020 prasībām.

Novērtēšanas laikā paziņotā institūcja vai institūcija, kas pretendē un paziņotās institūcijas statusu (turpmāk - paziņotā institūcija), tiek vērtēta, lai pārliecinātos par tās atbilstību attiecīgās jomas Direktīvas vai Regulas un standarta prasībām. Tā kā Direktīvās un Regulās noteiktās prasības paziņotām institūcijām izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 768/2008/EK, tad novērtēšanas laikā LATAK pārliecinās par paziņotās institūcijas atbilstību tām lēmuma prasībām, kas attiecināmas uz paziņotām institūcijām (R12.3.; R17; R20; R27; R28). Ja standarta prasības neaptver lēmumā noteiktās prasības, LATAK vērtē vai lēmumā izvirzītās prasības tiek izpildītas no paziņotās institūcijas puses un ja prasības netiek izpildītas, LATAK neatbilstību gadījumā atsaucas uz attiecīgās Direktīvas vai Regulas prasībām. Vērtējot paziņotās institūcijas, LATAK vērtē arī paziņoto institūcju piesaistītos apakšuzņēmējus un pārliecinās par to atbilstību lēmuma R20 punktam un pārliecinās vai pazīnotā institūcja veikusi visus nepieciešamos pasākumus R20 punkta prasību izpildei.

Specifiskās prasības attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 305/2011 noteiktas dokumentā EA-2/17 M:2020

## Izmaiņu reģistrs

| Versija | Izmaiņu saturs | Datums |
|---|---|---|
| 01 | Jauns dokuments | 03.08.2021. |
| 02 | VI nodaļa Atstāta tikai atsauce uz EA-2/17:2020 EA Document on Accreditation for Notification purposes | 04.04.2022. |
| 03 | Sniegta atsauce uz Noteikumiem Nr. 754 un Noteikumiem Nr. 666; precizēta praktiskās darbības novērtēšanas politika un informācija par iesniedzmajiem dokumentiem; izveidota atsevišķa V sadaļa; svītrota sadaļa – Dokumentu reģistrs | 29.02.2024. |
| 04 | Iekļauta atsauce uz dokumentu IAF MD4 | 08.05.2024. |
| 05 | Precizēta VI sadaļa par praktiskās darbības novērtēšanu vai citu alternatīvu metožu pielietošanu un precizēta VII sadaļa par paziņoto institūcju vērtēšanu | 14.11.2024. |
| | | |